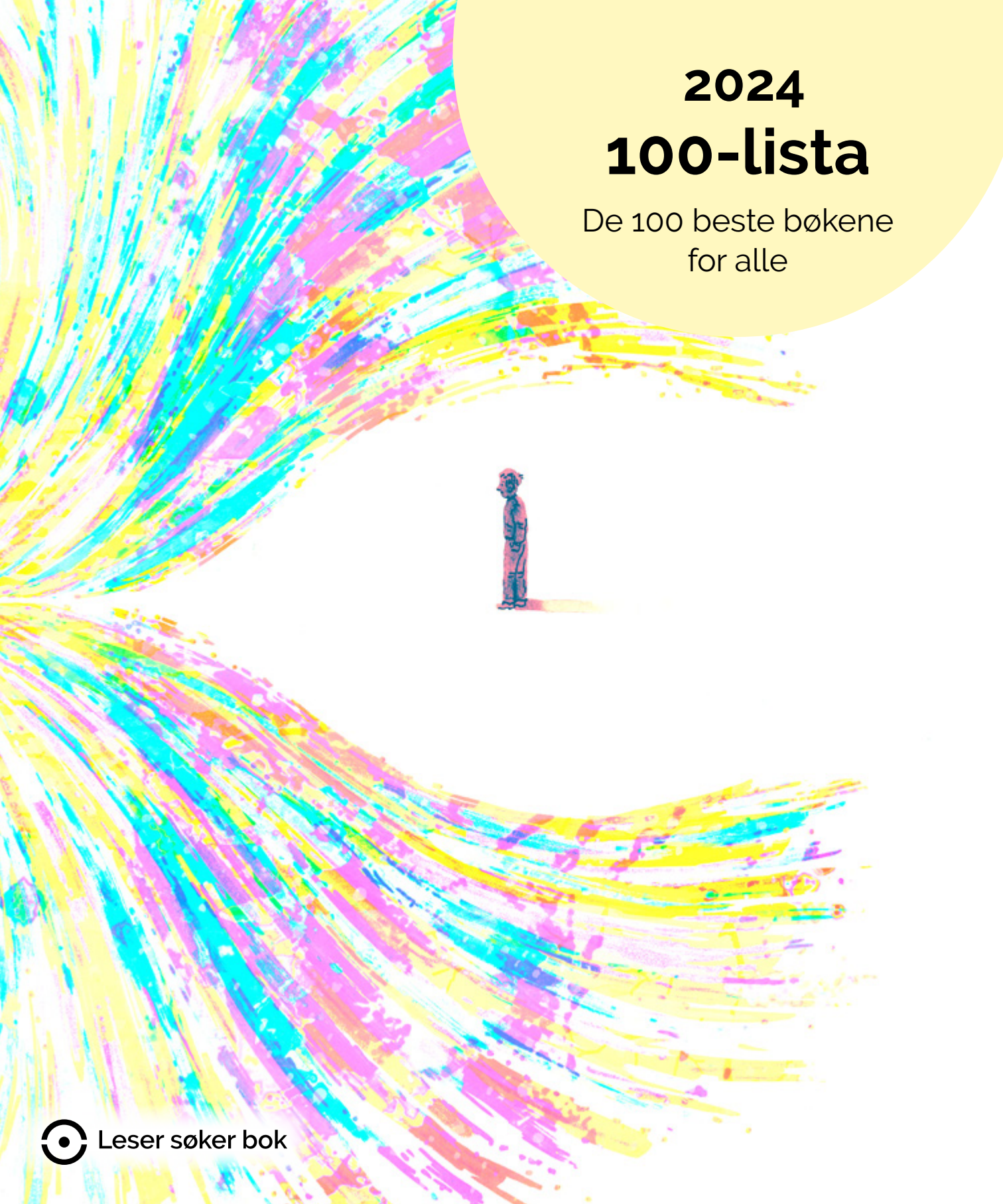

2024 100-lista

De 100 beste bøkene
for alle

Leser søker bok

BØKER TIL ALLE!

Tilgang til god litteratur og litteraturopplevelser

for alle er essensielt i et kulturelt demokrati.

Forskning og leserundersøkelser viser en nedgang i leseferdigheter og endrede lese-mønstre. Det er et demokratisk problem. Lesing krever noe av oss, og for de som leser i motvind, kreves det enda mer.

Det snakkes om en lesekrise. Jeg mener vi ikke kan snakke om en lesekrise uten å snakke om en konsentrasjonskrise. Vi er blitt vant til korte tekster på farten, kjappe skifter og lesing i bruddstykker.

Viljestyrken taper ofte i møte med algoritmer. La oss framsnakke litteraturen som den berikelsen den er, både for enkeltmennesket og for samfunnet. Lesing er språkutviklende, sosialt utjevne, avslappende, og det skaper forståelse og empati. Og ikke minst: lesing er underholdende! Gjennom bøkene kan vi bli bedre kjent med verden rundt oss, mennesker nær oss og med oss selv.

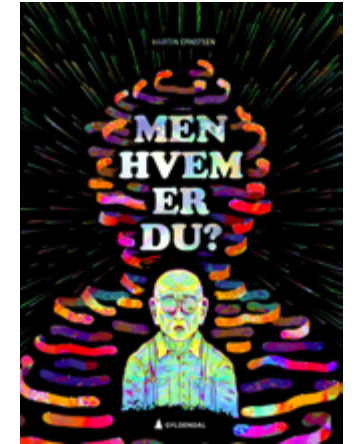
Foto: Elisabeth Wathne, Moment Studio.

Vi i Leser søker bok jobber for at det skal finnes gode bøker for alle, uavhengig av leseferdighet, at disse bøkene er lett tilgjengelige og at de formidles bredt. Vi er opptatt av at det skal finnes en bok du både kan og vil lese. Bøker som både skaper leseglede og lese-mestring. Når rett bok når riktig leser, kan det oppstå magi!

100-lista er vår gavepakke til alle som leser i motvind – til formidlere, bibliotekarer, lærere, leseombud og foresatte, ja til alle som synes det er vanskelig å orientere seg i bokskatte-kisten. Vi har gjort jobben for dere! Vi har lett og lest, og funnet fram til de 100 beste bøkene som er litt lettere å lese. Her finner du bøker for alle aldre, i alle sjangre. Sakprosa, skjønnlitteratur, tegneserier og bildebøker. Felles for alle er at de er leservennlige og har høy kvalitet. De er rett og slett kvalitetsstempelt av oss i Leser søker bok. Med denne lista håper vi at flere skal oppleve gleden ved å lese en god bok!

God lesing!

Monica Helvig
Daglig leder

1.

Ryddetid kvensk/norsk Camilla Kuhn
Oversatt av Merethe Eidstø
Bildebok | bokmål | Cappelen Damm | 2024 | NY |
2.

Ryddetid persisk/norsk Camilla Kuhn
Oversatt av Benjamin Farnam
Bildebok | bokmål | Cappelen Damm | 2024 | NY |
3.

Ryddetid romani/norsk Camilla Kuhn
Oversatt av Rolf Theil
Bildebok | bokmål | Cappelen Damm | 2024 | NY |
4.

Ryddetid romanes/norsk Camilla Kuhn
Oversatt av Rolf Theil og Massimo Dhal
Bildebok | bokmål | Cappelen Damm | 2024 | NY |
5.

Ryddetid nordsamisk/norsk Camilla Kuhn
Oversatt av Åne Márjá og Guttorm Graven
Bildebok | bokmål | Cappelen Damm | 2023 | NY |
6.

Ryddetid sørsamisk/norsk Camilla Kuhn
Oversatt av Helen Blind Brandsfjell
Bildebok | bokmål | Cappelen Damm | 2023 | NY |
7.

Ryddetid lulesamisk/norsk Camilla Kuhn
Oversatt av Sivert Kintel
Bildebok | bokmål | Cappelen Damm | 2023 | NY |
8.

Esters univers – Bonusbror og marsvintrøbbel Oda Valle
Tegneserie | bokmål | Aschehoug | 2023 | NY |
9.

Tarjei, 13 år Anja Dahle Øverbye
Tegneserie | nynorsk | Samlaget | 2023 | NY

10.

Gard er ikkje redd Brynjulf Jung Tjønn
Illustrert av Sunniva Sunde Krogseth
Bildebok | nynorsk | Aschehoug | 2023 | NY
11.

Verdas rikaste tjuv Marianne Gretteberg Engedal
Bildebok | nynorsk | Samlaget | 2023 | NY
12.

Bokslukeren Bjørn Ousland
Tegneserie | bokmål | Cappelen Damm | 2023 | NY
13.

Hugo får en venn Andy Runton
Oversatt av Liselotte Dick
Tegneserie | bokmål | Bonnier | 2023 | NY
14.

Historien om Erling Braut Haaland Halvor Mjaugedal
Fakta | bokmål | Aschehoug | 2023 | NY
15.

Gullkatt Kaia Dahle Nyhus
Bildebok | bokmål | Cappelen Damm | 2022 |
16.

Skam Anna Fiske
Bildebok | bokmål | Solum forlag | 2022 |
17.

Eventyrlige dyr. Hvorfor gjør dyrene så mye rart?
Hanna Nyborg Støstad | Illustrert av Simon Nyhus
Bildebok | bokmål | Cappelen Damm | 2022 |
18.

Slem - utgave med symboler Veronica Salinas
Illustrert av Camilla Engman
Bildebok | bokmål | Magikon | 2021 |
19.

Ryddetid ukrainsk/norsk Camilla Kuhn
Oversatt av Iryna Sabor
Bildebok | bokmål | Cappelen Damm | 2022 |

20.

Luringen

Inga Husby Sætre

Bildebok | bokmål | Gyldendal | 2022

21.

Kvitebjørn

Maja Lunde

Illustrert av Hans Jørgen Sandnes

Tegneserie | bokmål | Kagge | 2022

22.

Ryddetid tigrinja/norsk

Camilla Kuhn

Oversatt av Haile Bizen Abraha

Bildebok | bokmål | Cappelen Damm | 2021 |

23.

Ryddetid polsk/norsk

Camilla Kuhn

Oversatt av Ewelina Baj

Bildebok | bokmål | Cappelen Damm | 2021 |

24.

Passe happy

Kari Stai

Roman | nynorsk | Samlaget | 2021

25.

Slem

Veronica Salinas

Illustrert av Camilla Engman

Bildebok | bokmål | Magikon | 2021

26.

Skilsmissehelter

Trude Trønnes Eidsvold og Rosa von Krogh

Fakta | bokmål | Cappelen Damm | 2021

27.

Bror min

Laura Djupvik

Illustrert av Øyvind Torseter

Bildebok | nynorsk | Samlaget | 2021

28.

Historien om Bodri

Hédi Fried, Illustrert av Stina Wirsén

Oversatt av Cecilie Winger

Bildebok | bokmål | Omnipax | 2021

29.

Georg er borte

Ragnar Aalbu

Bildebok | bokmål | Ena | 2021

30.

Politijuven

Marianne Gretteberg Engedal

Bildebok | nynorsk | Samlaget | 2021

31.

Mulanosarus Rex

Øyvind Torseter

Bildebok | bokmål | Cappelen Damm | 2021

32.

Skallen

Harald Nortun

Roman | nynorsk | Samlaget | 2021 |

RYDDETID PÅ TOLV PARALLELLSPRÅK

Bildeboka «Ryddetid», av Camilla Kuhn, er en morsom bok i serien Leseløve som var populær også før den ble parallellspråklig. Nå finnes den i til sammen tolv ulike parallellspråklige utgaver.

Barn og ungdom som vokser opp med flere språk, møter stort sett bare den norske delen av seg selv i storsamfunnet. Leser søker bok har de siste årene samarbeidet med Cappelen Damm om å øke tilfanget av parallellspråklige bøker for barn. Barnehager og skoler etterspør ofte samme bok på flere parallellspråk. Når samme fortelling finnes på mange ulike språk – side om side med fellesspråket norsk – inkluderes enda flere i fellesskapet. Majoriteten gir plass til minoriteten.

Seks mye brukte språk

Seks av de tolv Ryddetid-bøkene finnes nå på de mest brukte språkene i Norge i tillegg til norsk; arabisk, persisk, somali,

tigrinja, polsk og ukrainsk. Bruk parallellspråklige bøker til å øke språkgleden og leselysten hos flerspråklige barn! På grunn av det universelle temaet er boka også morsom og aktuell for alle aldre. Foreldre og barn kan lese boka sammen, voksne kan bruke den til språktrening og barn kan se språket som brukes hjemme i en norsk barnebok for første gang.

Seks norske minoritetsspråk

Endelig får norske minoritetsspråk også en velfortjent plass blant Ryddetid-språkene. «Ryddetid» er utgitt på både nordsamisk, sørsamisk, lulesamisk, kvensk, romani og romanes. Barn som bruker eller kjenner til de norske minoritetsspråkene får endelig en bok der språket er representert. Samtidig kan disse seks bøkene bidra til å øke kunnskapen om de norske minoritetsspråkene i samfunnet.

Leselystprosjekter

Leser søker bok har utviklet et leselystprosjekt tilpasset de seks mye brukte Ryddetid-språkene, og i løpet av 2024 utvikles også et leselystprosjekt tilpasset de seks norske minoritetsspråkene. Hvem rydder hjemme? Kan gutter bade i badedrakt? «Ryddetid» tar opp universelle temaer som kjønnsroller, rydding og likestilling med en morsom vri. Gjennom det nettbaserte leselystprosjektet inviteres barna til undring, samtale og høytlesning. Leselystprosjektet finner du på nettsiden til Leser søker bok.

Bøker der det trengs

Ryddetid-bøkene skal ut dit de trengs mest! Ønsker du å bruke parallellspråklig «Ryddetid» i barnehagen, på biblioteket, skolen eller en annen møteplass for flerspråklige barn? Send oss en epost! Vi sender ut gratis bokpakker. Kanskje havner en eller flere av bøkene hos deg og barna i ditt område?

33.

Hva jeg forteller fulle gutter som kommer bort og later som de ikke vil snakke om panikkangst

Aslak Hartberg

Fakta | bokmål | Cappelen Damm | 2023 | NY
34.

Grip den føkkings dagen

Kjersti Synneva Moen

Tegneserie | bokmål | Aschehoug | 2023 | NY
35.

Kvil i fred

Peter F. Strassegger

Roman | nynorsk | Samlaget | 2023 | NY
36.

Hjartesprenge

Inger Johanne Sæterbakk

Roman | nynorsk | Aschehoug | 2023 | NY
37.

Underbyen: Nøkkelen

Aleksander Kirkwood Brown

Illustrert av Luis Guaragna

Tegneserie | bokmål | Cappelen Damm | 2023 | NY
38.

Stjerneskudd

Dag Otto Lauritzen og Frode Eie Larsen

Roman | bokmål | Kagge | 2023 | NY
39.

Gangster

Jan Tore Noreng

Roman | bokmål | Gyldendal | 2023 | NY
40.

Raud Volvo

Trude Tjensvold

Tegneserie | nynorsk | Samlaget | 2022 |
41.

La skogen leve!

Nora Dåsnes

Tegneserie | bokmål | Aschehoug | 2022 |
42.

Blokk til blokk

Jonathan Castro, Don Martin og Felipe Orellana Castro. Illustrert av Andreas Iversen

Tegneserie | bokmål | Cappelen Damm | 2022

43.

De afghanske sønnene

Elin Persson

Oversatt av Ingrid M. Hafredal

Roman | bokmål | Gyldendal | 2022
44.

Vulkan

Zakiya Ajmi

Oversatt av Runa Kvalsund

Roman | nynorsk | Samlaget | 2022
45.

Freaks

Jan Tore Noreng

Roman | bokmål | Gyldendal | 2022
46.

I natt er vi usynlige

Arne Svingen

Roman | bokmål | Gyldendal | 2022
47.

Underbyen: Bergtatt

Aleksander Kirkwood Brown

Illustrert av Luis Guaragna

Tegneserie | bokmål | Cappelen Damm | 2022
48.

Sting

Therese Garshol Syversen

Roman | nynorsk | Samlaget | 2022
49.

Tusenfryd

Lars Mæhle

Noveller | nynorsk | Samlaget | 2022
50.

På ei trapp i universet

Marit Kaldhol

Illustrert av Susanna Kajermo

Dikt | nynorsk | Samlaget | 2022
51.

Jegeren

Tor Arve Røssland

Roman | bokmål | Mangschou | 2021 |

52.

Søstre

Mariangela Di Fiore og Cathrine Trønnes Lie

Fakta | bokmål | Vigmostad & Bjørke | 2021 |
53.

Blindsone

Anders Totland

Roman | nynorsk | Gyldendal | 2021 |
54.

Ring hvis det er noe

Åse Ombustvedt

Illustrert av Inga H. Sætre

Dikt | bokmål | Ena | 2021 |
55.

Inntrenger

Sigbjørn Lilleeng

Tegneserie | bokmål | Ena | 2021 |
56.

Patriarkatet faller

Marta Breen

Illustrert av Jenny Jordahl

Fakta/tegneserie | bokmål | Cappelen Damm | 2021
57.

Ubesvart anrop

Nora Dåsnes

Tegneserie | bokmål | Aschehoug | 2021
58.

Litt redd, bare

Alexander Kielland Krag

Roman | bokmål | Gyldendal | 2021
59.

Vinden og kattane

Rønnaug Kleiva

Roman | nynorsk | Samlaget | 2021
60.

Søstera di er den peneste på skolen

Sverre Henmo

Roman | bokmål | Gyldendal | 2021
61.

Gutteboka

Nina Brochmann og Ellen Støkken Dahl

Fakta | bokmål | Aschehoug | 2021

HVA JEG FORTELLER FULLE GUTTER SOM KOMMER BORT OG LATER SOM DE IKKE VIL SNAKKE OM PANIKKANGST

av Aslak Hartberg

En fortelling om panikkangst og helbredelse

Aslak Hartberg er etablert musiker og tekstforfatter. Denne boka er hans andre om frykt, uro og angst. Den lange boktittelen gir oss en tydelig pekepinn til bokas innhold og hvem forfatteren henvender seg til.

Psykisk helse er et svært aktuelt tema som mange synes det er vanskelig å snakke om. Det har vært påpekt at særlig menn og gutter holder psykiske problemer for seg selv. Det gjør denne boka ekstra viktig. I tillegg er den både velskrevet og interessant.

«Og så glemmer vi. Eller gjemmer. Dytter alt det vi ikke klarer å takle ned i skuffer eller under tepper. Alt som ikke passer inn, pakkes i kasser og bæres opp på loft eller ned i kjellere. Snart er huset vårt fullt, ut fra skapene tyter knokler og bein, men for en stakket stund er det *out of sight, out of mind*, og enn så lenge puster vi lettere.»

Forfatteren er en vellykket mann, en kul type som folk liker og beundrer. Men selv føler han at livet står i fare for å gå i oppløsning. Den sterkt selvbiografiske teksten er fortalt i et rytmisk og muntlig språk. Kapitlene er korte, og hopp i tid er tydelig markert i kapitteloverskriftene.

«Det er det absolutte nullpunkt. Minus to hundre og syttitre komma femten grader. Jeg ligger under dynen. Kald, livløs og stiv som en blokk frossenfisk fra en billigleverandør.

Inne fra badet kan jeg høre trommeslageren synge i dusjen. Det høres ut som en ubekymret hval som forsøker seg på Totos «Africa». For ham er dette en helt vanlig dag, men for meg innledes en helt ny tidsregning. På denne dag, på dette sted, starter mitt nye liv som uberegnelig, som kasus, som pasient. Jeg aner ikke hva jeg skal ta meg til, men kaver meg til slutt ut av dyna og sniker meg ut mens trommisen fortsatt er på badet.»

Det finnes hjelp for folk med angstlidelser, og denne fortellingen viser at slik hjelp funker, men det er tankevekkende hvor lang tid det tar før forfatteren tar kontakt med hjelpeapparatet. Kanskje kan denne boka bidra til at flere får den hjelpen de trenger.

Boka er utgitt på Cappelen Damm i 2023.

UNDERBYEN

Skrevet av Aleksander Kirkwood Brown og illustrert av Luis Guaragna

En spennende og urban tegneserie for barn og ungdom med stort lesedriv

«Underbyen» er en ganske ny serie med foreløpig to utgivelser; «Bergtatt» som kom i 2022 og «Nøkkelen» som kom i 2023.

Peter ser ting som andre ikke ser. Plutselig ser han en liten nisse, så noe som ligner på en demon. Det er skremmende. En dag han er ute og går blir han slått i bakken av ei jente som kommer løpende i full fart. Hun friker ut når hun skjønner at Peter kan se henne og gjør et kjempehopp opp i et tre. Og hun har hale! På fortauet ligger det igjen en nøkkel. Peter tar den med seg.

Peter ser stadig oftere rare skapninger. På skolen fremstår han som litt underlig og læreren sender ham til helsesykepleier.

«Herregud, hva skal jeg si til henne?
At et flyvende fantasivesen stjal lunsjen min?
De kommer til å tro at jeg er helt psycho.
Kommer sikkert til å låse meg inne på et galehus!

«Jeg tror jeg bare er litt sliten. Mye lekser og sånn.»

Det er så mye press på unge i dag! Jeg tror det skyldes sosiale medier»

Peter tror det er i ferd med å klikke for ham, men han har jo nøkkelen som halejenta mistet! Han drar på leting i Botanisk hage hvor han så henne sist.

«Underbyen» er en spennende og urban tegneserie for barn og ungdom. Den er effektivt fortalt, har stort lesedriv, lite tekst og karakterer som er lette å skille fra hverandre, både visuelt og i fortellingen. Luis Guaragnas detaljerte illustrasjoner gjør det ekstra gøy for Oslo-barn som kan kjenne igjen mange steder i byen sin.

«Underbyen» gis ut på Cappelen Damm.

KRYSSPUNKT

– BRINGER VERDEN INN I KLASSEROMMET

Krysspunkt er et digitalt leselestprosjekt for elever i videregående, som også kan brukes av elever på ungdomsskolen. Prosjektet tar utgangspunkt i diktserien **Parallell**. I denne serien står dikt på blant annet arabisk, persisk og tigrinja side ved side med norske gjendiktninger. Diktene er skrevet av minoritetsspråklige forfattere bosatt i Norge. I leselestprosjektet knyttes diktene både til tverrfaglige temaer i lærerplanen og til elevenes egne liv. **Krysspunkt** er utviklet av Leser søker bok.

Leseglede og engasjement

Vi lever i en kompleks samtid, med kriger, kriser, uenigheter og forskjeller. Med flerspråklige dikt som springbrett utfordrer **Krysspunkt** lærere og elever til å snakke sammen om for eksempel tradisjoner, kjønn, kjærlighet, flukt og tilhørighet; temaer som engasjerer ungdom, uavhengig av førstespråk og bakgrunn. Prosjektet stimulerer til les glede og nysgjerrighet, og flerspråklighet og krysskultur løftes fram som en ressurs. «Hvordan tror du det ville vært å måtte reise fra alle vennene dine og begynne på nytt i et nytt land? Hvordan er det å vokse opp med flere språk og ulike kulturer hjemme og på skolen? Finnes det grenser for hva det skal være lov å si?». På nettsiden til Leser søker bok ligger digitale ressurser som filmer, podkastepisoder, artikler og refleksjonsoppgaver. Ved hjelp av ressursene får elevene mulighet til å utforske både poesi og aktuelle hendelser og konflikter i verden. Leselystprosjektet er testet ut på ulike videregående skoler, og elevene har selv bidratt med forslag til spørsmål og ressurser.

Krysspunkt har som mål at elevenes ulike språk, meninger og erfaringer kan krysse hverandre og gjøre alle litt rikere. Lærere, bibliotekarer og elever kan bruke diktene som utgangspunkt for samtaler om flerspråklighet og identitet, en dialog som i sin tur kan bidra til økt respekt, forståelse, stolthet og inkludering. Leser søker bok utvikler stadig nye ressurser til **Krysspunkt**, i takt med at nye bøker kommer ut i serien **Parallell**.

Bøkene som finnes så langt i prosjektet er på arabisk/norsk, persisk/norsk og tigrinja/norsk.

«**Lukta av svart**» er gjendiktet av Ali Hayder, Hanna Bovim Bugge, Hayder Jumaah, Linda Kjosaa og Sherin A.Wahab.

«**Vuggesang for liten kriger**» er gjendiktet av Selma M. Yonus, Erling Kittelsen, Geir Juell Skogseth og Per Olav Kaldestad.

«**Hun er ikke kvinne**» er gjendiktet av Fatemeh Ekhtesari, Johanne Fronth-Nygren og Mohammad M. Izadi.

«**La oss si at jeg er**» er gjendiktet av Haile Bizen, Arne Ruste, Lina Undrum Mariussen og Milena Tewelde.

«Tusen takk for podkasten og episodene om krysskulturelle barn og unge. Klassen min har arbeidet med første episode i dag. En av elevene mine sa: «Det kunne vært meg som snakka nå i episoden. De sa det akkurat sånn jeg har det.»

«Det var virkelig flott å få et ferdig opplegg vi kunne plukke fra. Elevene har vært motivert og aktive. De stilte mange spørsmål og vi fikk gode diskusjoner.»

BOKBLINK

BokBlink er et leselestprosjekt for elever i ungdomsskolen og videregående som åpner for leseglede, nysgjerrighet, diskusjoner og egne refleksjoner. Leselystprosjektet er utviklet av Leser søker bok. Her får dere et ferdig opplegg med 12 aktuelle bøker å velge blant, med spørsmål og oppgaver til bøkene. Her fins også anbefalingsvideoer, podkastintervjuer og opplesninger med forfatterne bak bøkene. Slik gir opplegget mange ulike innganger til å bli kjent med bøkene og vekke elevenes engasjement. Dere velger fritt å jobbe med de bøkene og ressursene som passer best for deres elever.

Prosjektet tar utgangspunkt i bøker fra Boksøk, Leser søker bok sin søketjeneste med bøker som på ulike måter er tilpasset alle som leser i motvind. Vi har valgt ut nyere, engasjerende utgivelser med høy litterær verdi som alle elevene i klassen kan ha glede av å lese. Bøkene sprer seg over ulike sjangre og målformer, og gir elevene mulighet til å fordype seg i aktuelle spørsmål og temaer, som for eksempel identitet, likestilling, rånekultur, homofili, rasisme, sci-fi, hvordan det kan oppleves å bli rammet av angst eller å bære på vanskelige hemmeligheter.

Intervju med forfatter Brynjulf Jung Tjønn om diktsamlingen «Kvit, norsk mann».

BokBlink finner du på nettsiden til Leser søker bok. Her ligger alle ressursene til hver bok åpent og tilgjengelig for alle. I 2023 la vi til fem nye bøker i prosjektet, og til hver av disse har vi filmet litterære samtaler og opplesninger med forfatterne bak bøkene. Disse videoene ligger også tilgjengelig på BokBlink-nettsiden.

Spørsmålene til hver enkelt bok er utviklet for å vekke leselest og engasjement hos alle elevene i klassen, og gjøre det spennende å diskutere bøkene i fellesskap. I tillegg kan opplegget knyttes til mange relevante punkter i læreplanen. Å stimulere ungdommene til å reflektere omkring sin egen opplevelse av boka og sette ord på egne tanker om spørsmålene som bøkene reiser, er målet; her finnes ingen fasitsvar eller ja- og nei-spørsmål.

Skolen kan gjerne bruke **BokBlink** alene, eller samarbeide med det lokale folkebiblioteket. Kanskje skolen og biblioteket også kan invitere til forfatterbesøk sammen?

«Gir du en dyslektiker en Youtube-snutt, en gruppediskusjon, en film eller en god fortelling fra læreren, har han ikke problem med å lære. Kanskje han til og med lærer mer!», sier Åsne Midtbø Aas i Dysleksi Norge. Dette oppsummerer på mange måter essensen av leseprosjektet **BokBlink**: Elevene får velge ulike innfallsvinkler til boka, og slik håper vi å åpne litteraturen for flere.

Ingrid Vik Lysne anbefaler «Sult».

62.

Men hvem er du?

Martin Ernstsen

Tegneserie | bokmål | Gyldendal | 2023 | NY |
63.

Hvis det ikke brenner

Ronja Svenning Berge

Tegneserie | bokmål | Gyldendal | 2023 | NY |
64.

Mora mi

Trond Brede sen

Tegneserie | bokmål | No Comprendro Press | 2023 | NY |
65.

La oss si at jeg er

Haile Bizen

Dikt | tigrinja/norsk | Aschehoug | 2023 | NY |
66.

Ingunn Birkeland syr

Ingunn Birkeland

Foto: Knut Bry

Fakta | bokmål | Gyldendal | 2023 | NY
67.

De russiske notatbøkene

Igort

Oversatt av Astrid Nordang

Tegneserie | bokmål | Pax | 2023 | NY
68.

Badesommar

Ruth Lillegraven

Illustrert av Mari Kanstad Johnsen

Dikt | nynorsk | Samlaget | 2023 | NY
69.

Eg rissa desse runene

Aina Basso

Noveller | nynorsk | Samlaget | 2023 | NY
70.

Å være flere

Steinar Opstad

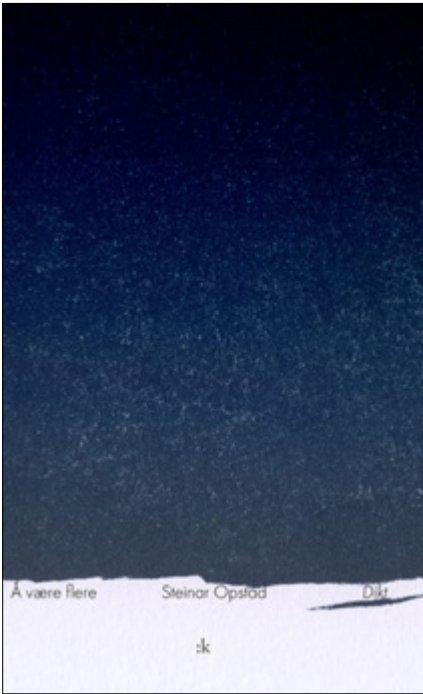
Dikt | bokmål | Kolon | 2022 | NY
71.

Fra sikre kilder

Per Schreiner

Fortellinger | bokmål | Tiden | 2023 | NY

72.

Vi fattigfolk

Anna-Sabina Soggiu

Selvbiografi | bokmål | Manifest | 2023 | NY
73.

Dronefangeren

Øyvind Torseter

Tegneserier | bokmål | Cappelen Damm | 2023 | NY
74.

Siris aller enkleste oppskrifter

Siri Nilsen

Fakta | bokmål | J.M. Stenersens forlag | 2023 | NY
75.

Langt hjemmefra

Max Estes

Bildebok | Ordfrie bøker | Vigmostad & Bjørke | 2023 | NY
76.

Hun er ikke kvinne

Fatemeh Ekthesari

Dikt | persisk/norsk | Aschehoug | 2022 |
77.

Helga og Hugo

Erna Osland

Illustrert av Inger Lise Belsvik

Tegneserie | nynorsk | Magikon forlag | 2022 |
78.

Tre lys

Claire Keegan

Oversatt av Merete Alfsen

Roman | bokmål | Aschehoug | 2022
79.

Elva er et annet sted - Bilder fra tømmerfløting på Glomma

Hans Hamid Rasmussen

Fakta | bokmål | Torpedo Press | 2022
80.

Tett på steiner og mineraler

Kyrre Heldal Kartveit

Illustrert av Øivind Thoresen

Fakta | bokmål | Fontini forlag | 2022
81.

Ingunn Birkeland strikker

Ingunn Birkeland

Foto: Knut Bry

Fakta | bokmål | Gyldendal | 2022

82. **Kvit, norsk mann** Brynjulf Jung Tjønn
Dikt | nynorsk | Cappelen Damm | 2022
-
83. **Hvordan visste du at jeg var her?** Åse Ombustvedt
Illustrert av Øyvind Torseter
Dikt | bokmål | Vigmostad & Bjørke | 2022
-
84. **Palliasjon** Kjersti Bergersen
Noveller | bokmål | Aschehoug | 2022
-
85. **Oslo - byen fra skyen** Lasse Tur
Fakta | bokmål | Cappelen Damm | 2022
-
86. **Vuggesang for liten kriger** Selma M. Yonus
Dikt | arabisk/norsk | Aschehoug | 2021 |
-
87. **Lukta av svart** Ali Hayder
Dikt | arabisk/norsk | Aschehoug | 2021 |
-
88. **Sorgsanger** Kari Saanum
Dikt | bokmål | Oktober | 2021 |
-
89. **Livsfortellinger** Britt-Evy Westergård
Fakta | bokmål | Universitetsforlaget | 2021 |
-
90. **Bibelen i tekst og bilder** Anne Kristin Aasmundtveit
Religion | bokmål | Bibelselskapet | 2021 |
-
91. **Nu klinger igjennom bartebyen** Khaleel Etwebi
Tegneserie | bokmål | Aschehoug | 2021
-
92. **Jenter på do** Ida Lórien Ringdal
Dikt | bokmål | Tiden | 2021

93. **Kvar dag skal vi vere så modige** Brynjulf Jung Tjønn
Roman | nynorsk | Cappelen Damm | 2021
-
94. **25. september-diktene** Joakim Kjørsvik
Dikt | bokmål | Tiden | 2021
-
95. **Analfabeten** Agota Kristof
Oversatt av Margrethe Henninge Solberg
Selvbiografi | bokmål | Cappelen Damm | 2021
-
96. **O bli hos meg** Lene Ask
Tegneserie | bokmål | No Comprendo Press | 2021
-
97. **Over alt på jord** Kristian Bergquist
Dikt | bokmål | Flamme | 2021
-
98. **Plagg som passer perfekt** Mari Melilot
Fakta | bokmål | J.M. Stenersens Forlag | 2021
-
99. **Jeg husker ikke...** Anders N. Kvammen
Tegneserie | bokmål | No Comprendo Press | 2021
-
100. **22. juli - og alle dagene etterpå** Tonje Brenna
Fakta | bokmål | Kagge | 2021

EG RISSA DESSE RUNENE

Av Aina Basso

Nye noveller frå gamle runer

Verkelege runeskrifter dannar bakgrunnen for novellene i «Eg rissa desse runene». Med realisme og beisk humor skriv Aina Basso fram ei fargesterk verd.

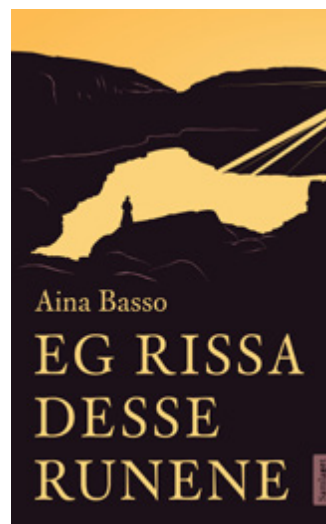
Dei korte novellene stammar alle frå sein vikingtid eller tidleg mellomalder, i og omkring byen som vi i dag kjenner som Bergen.

Dej fortetta forteljingane er fortalde med realisme og beisk humor, ein forteljarstil vi ofte knyter saman med vikingtida.

Vi blir kjende med vanlege folks liv slik dei var den gongen, og om liva deira var svært ulike dei vi lever i dag, så er dei menneskelege kjenslene dei same.

Kvardagen var prega av tungt fysisk arbeid, dårleg mat og tannverk, men og kjærleik, mykje kjærleik, i alle moglege formar, òg det må også nemnast – ein god del vald.

I novella «Nonneseter» blir vi kjende med unge Eidunn som blir sendt i kloster mot si vilje.

«Eg har gråte meg i svevn mang ei natt og tenkt på korleis mor kunne gjere dette mot meg. Korleis ho kunne sende meg så langt vekk og vitje meg så sjeldan. Eg fylde elleve før sommaren. Ingen eg kjenner på min alder, er sende vekk heimanfrå enno. Verken til eit kloster eller nokon annan stad».

Stakkars vesle Eidunn, ei av mange som må bere så alt for stor ei bør, men det finst òg draumar og håp, som i forteljinga om Sigmund og Oddlaug, som er barnlause, men som på eit vis får draumen oppfylt.

«– Ho vil kome og snakke med deg om dette sjølv, men ho ymta frampå om vi kanskje ville ta til oss minsteguten, no som han er avvend og har byrja ete vanleg mat. Ho vil betale oss for kost og klede, sa ho. Vi vil gjere henne ei stor beine om vi tek han.
– Eg veit ikkje kva eg skal seie, kviskrar eg.
Sigmund tek rundt meg, Eg lener meg mot han.
– Njål, kviskrar han etter ei stund. – Det var det guten i draumen skulle heite».

Nokre vanskelege ord og lange setningar finst òg, men språket er munnleg og teksten har lesedriv. Nokre av karakterane dukkar opp i fleire noveller, enten berre i eit glimt, andre gonger som ein integrert del av handlinga. Slik blir forteljingane vovne saman til ein heilskap, eit bilete av ei fargesterk verd vi kan undrast over, men og kjenner så godt igjen.

«Eg rissa desse runene» er gitt ut på Det Norske Samlaget i 2023.

DE RUSSISKE NOTATBØKENE

Skrevet og illustrert av IGORT

Denne grafiske fortellingen av IGORT tar for seg krigen mellom Russland og Tsjetsjenia på 2000-tallet.

IGORT, eller Igor Tuveri som han egentlig heter, er en prisbelønnet tegneserieskaper, illustratør og regissør. «De russiske notatbøkene» er en uforglemmelig og rystende innføring i en del av Russlands historie og politiske prosjekt.

Anna Politkovskaja er en sentral skikkelse i boka. Politkovskaja var journalist i den uavhengige russiske avisen Novaja Gazeta. I 2006 ble hun drept i heisen i bygården der hun bodde, skutt på kloss hold. «De russiske notatbøkene» beskriver hennes utrettelige og risikofylte arbeid for å fortelle sannheten om Russlands overgrep mot sivilbefolkningen i Tsjetsjenia, et arbeid som til slutt førte til hennes død.

Selv om bokas innhold er vondt å lese, er dette en vakker bok med et begrenset og avstemt fargevalg og et rent og ryddig oppsett. Karakterene er uttrykksfulle og tydelige. Fortellingen er medrivende, engasjerende og ikke minst opplysende. Den egner seg for voksne lesere som er interessert i historie, politikk og menneskerettigheter.

IGORT har også laget «De ukrainske notatbøkene», utgitt på norsk i 2022, som tar for seg Ukrainas historie og gir et godt grunnlag for å forstå dagens konflikt. Den har et litt vanskelig oppsett og fonten er vanskeligere å lese, men boka kan være en god oppfølger til «De russiske notatbøkene».

«De russiske notatbøkene» og «De ukrainske notatbøkene» er oversatt av Astrid Nordang, og de er utgitt på Pax Forlag i 2023.

LESEGLEDE PÅ DEMENSAVDELINGEN

Leseombud Else-Marie Haakonsen.

Skrevet av Else-Marie Haakonsen,
leseombud på et sykehjem i Asker.

Jeg har lest høyt hele livet. Det har vært mest for barn og unge i mitt arbeid i skolen. Og jeg er glad i både dikt og en god historie. Nå er jeg pensjonist, og da jeg oppdaget at biblioteket søkte etter «leseombud», tenkte jeg straks at det var noe for meg. Og det var det. Jeg kaller meg «lesegjest». Jeg synes dette hyggelige ordet passer godt på den gjensidige gleden som kommer ut av lesestundene.

Jeg leser på et sykehjem som har demens som spesialitet. Jeg leser korte noveller, eventyr og andre korte tekster, som sagn og lokale sanne historier, og jeg leser dikt. Jeg sier gjerne noe innledningsvis for å sette dem på sporet av hva som kommer. Kanskje tar jeg opp noen ord som er sentrale i teksten, for å forberede tilhørerne på det jeg skal lese.

Jeg har brukt mye tid på å finne gode tekster. En grei ting med dette publikumet, fra mitt synspunkt, er at jeg etter ett år kunne «snu bunken». Jeg slutter nok aldri å lete opp nye tekster, men jeg kan også lese de samme historiene og diktene på nytt. Da tar forberedelsene mindre tid. Og forresten, vi som husker rimelig bra, liker jo også å høre en god historie om igjen.

Jeg har blitt mottatt med stor interesse og takknemlighet fra første stund. Det tok litt tid før jeg lærte meg å bli mer utadvendt slik at jeg kunne oppnå best mulig kontakt med denne gruppen. Nå

presenterer jeg meg hver gang og sier at jeg er der for å lese høyt. Ofte må vi vente litt på noen, og da kommenterer jeg kanskje været eller småprater litt. Hvis det snør, vekker det alltid engasjement. Etter hvert som jeg har blitt tryggere på å snakke og å være hjertelig til stede i kontakten med folk, kommer det mer smil og kommentarer fra dem også. Vi blir tryggere sammen.

Sist uke leste jeg et morsomt stykke som heter «Hysj, nå kommer Hjallis». Jeg snakket litt innledningsvis om skøyteløperen. Da løftet en mann hodet fra langt nede på brystet og sa, med glød i blikket: «16.32.6!» (Hjallis' rekord på 10.000 meter fra 1952. Den er legendarisk og stod i åtte år). Så fortalte han litt om hvordan de i barndommen gikk på skøyter på fjordisen. Han hadde aldri sagt noe til meg før, utenom «takktak». Sånne øyeblikk er gull. Du glemmer det aldri når du har bidratt til å vekke glede, følelser, glemte minner og ord hos mennesker med alvorlig demens.

LITTERATURTIPS:

Oscar Braaten: Den nye mora/Kongstabel/Kremmerhuset.

H.C. Andersen: Det er helt sant (en fjær blir til fem høns)/Hva en tistel opplevde

Arthur Omre: En hyggelig gjest/Fra sju til åtte/Hunden

Fra boka «Livet er som et banantre»: Den lange veien hjem
/Narrens siste ønske/Skjorta til en lykkelig mann

Barbra Ring: Itte no' knussel

Alf Prøysen: Jevnere veg/Teskjekjerringa på julehandel

Øyvind Thorsen: Hysj, nå kommer Hjallis/Jenter opp og jenter i vente

Odd Børretzen: Kjærlighet

Haldis Moren Vesaas: To kvite stolar/Smilande benk/Nesten ingenting

TEIKNESERIAR FOR ALLE!

Årets 100-liste er rik på teikneseriar for barn, ungdom og vaksne med imponerende seksten titlar – ni av desse er nykommarar i 2024. Og heile fire av årets nye titlar er støtta av Leser søker bok.

For lesarar på mellomtrinnet

«Esters univers», av Oda Valle, er ei perfekt bok for lesarar på mellomtrinnet. Ester er skilsmissebarn, men har det i grunnen heilt fint med det. Ho dagdrøyer om å få eit marsvin og heng for det meste med bestevenninna Hedda. Ester bur mest hos mora sidan faren pendlar, men er like glad i begge. Og ho liker seg aller best når berre ho og mora har tacokveldar saman. Det er berre eit problem: Mora har fått ein ny kjærast som heiter Tor, og no skal han og sonen Bo flytte inn. Og Ester? Ho gjer alt ho kan for at dei to skal flytte ut igjen! Teikneserieskapar Oda Valle har med «Esters univers» skapt ei humoristisk, varm og sår forteljing om korleis det er å vekse opp.

«Esters univers» er nesten 200 sider – men teikneserien har stort lesedriv. Oppslaga er luftige og varierte og fylt med visuelle detaljar som tar lesaren tett på kjenslene til karakterane. Ei spennande, dialogfylt historie fangar lesaren og driver forteljinga framover. Språket leike, fonten er god å lese og samspel mellom ord og bilete skaper eit rikt univers som det er lett å leve seg inn i.

For ungdom, unge vaksne og vaksne

Ei av styrkane til mange teikneseriar, er at dei ofte treff lesarar i eit stort aldersspenn. Slik er det òg med den erfarne serieskaparen Ronja Svenning Berge si debut, «Hvis det ikke brenner». Hovudpersonen Linda er i 20-åra, bur i kollektiv, jobbar på eit krisesenter og heng elles mykje ute på byen med venner. Ei dag finn ho ei eske med gamle ting, nokre klede og ein notatbok. Vonde minne frå fortida kjem attende og det er få rundt henne som kjenner til den mørke erfaringa ho ber på. Korleis lever Linda vidare med traumet?

Teikneserien skildrar Linda sitt kvardagsliv, men gir òg tilbakeblikk til hendinga i fortida. Illustrasjonane er vonde, vakre og poetiske og tar lesaren tett på erfaringane ho ber på – men viser òg håpet som ligg i omsorga frå gode vennskapar. Den elegante streken, dei luftige sidene og det dempa tempoet gir store rom for lesarens eigne refleksjonar. Historia er lett å følgje og fonten er god å lese.

For unge vaksne og vaksne

Martin Ernstsens fekk sitt store gjennombrøt som teikneserieskapar med adaptasjonen av Hamsun sin klassikar «Sult». Med «Men hvem er du?» er det ei personleg og nær historie han arbeider kunstnarleg med: Ein son som akkurat har blitt pappa sjølv, besøker faren sin som har Alzheimer. – Men kven er du?, spør faren når sonen kjem til sjukehuset. Forholdet mellom dei to har alltid vore komplisert. I møtet med faren, som no mistar grepet om kva som er verkeleg og ikkje, tenkjer sonen på fortida.

Møta med faren i notida og minna er både vemodige, smertefulle og tidvis komiske. Korleis forsoner seg med fortida no som faren forsvinn meir og meir inn i sjukdommen? Martin Ernstsens let bileta fortelje i denne sterke teikneserien, lesaren blir tatt med inn i fantasiverda til faren, minna til sonen – og i møta her og no på sjukehuset.

For vaksne

Trond Bredesen er ein nestor blant norske bokillustratørar, likevel er «Mora mi» Bredesen sin debut. Og for ein debut! Dette er ei sterk personleg historie: Ei aldersdement mor flytter inn på institusjon, og gjennom blikket til sonen følgjer boka hennar siste år fram til slutten av livet. Skildringane er ærlege og usentimentale, fylt med varme, humor og kjærleik. Lesaren kjem tett på livet i bustaden i denne grafiske forteljinga – den fortvilte forvirringa til mora er ein tilstand som òg utløyser humoristiske og absurde situasjonar.

Den elegante, lette og vare streken tar lesaren tett på kvardagslivet som pasient og pårørande, og bileta ber i seg stemningar og livsvilkår som ord knapt kan fange åleine. Dette er ei sterk, vakker visuell forteljing om korleis det er å miste ein av sine nære og kjære og den eksistensielle einsemda som sjølv den beste omsorg ikkje kan bøte på. Unge lesarar med demente i familien vil òg få ei sterk leseoppleving med denne utgivinga.

BADESOMMAR

Skriven av Ruth Lillegraven og illustrert av Mari Kanstad Johnsen

Ei diktsamling om alderdom og ungdom

Ei bestemor snakkar til barnebarnet sitt som lyer og undrar seg. Den gamle fortel om livet sitt. Ho kjenner seg ung og gamal på same tid. Ho legg handa på brystet og fortel om alt som bur i ho.

Dikta kretsar kring eit gjentakande tema; liv som byrjar, endar og byrjar igjen. Det er barnet som fortel, men det er mormors stemme me høyrer tydelegast, vemodet hennar strøymer gjennom teksten. Ho har det lange blikket.

Den vesle eg-personen er i noget. Hen kan ikkje symje, og er redd for vatnet. Mormor er ein stødig og erfaren vaksen som eg-personen kan lena seg på når hen skal meistra det hen er redd for.

«Så vassar eg mot øya
anklar legar kne lår
mage bryst

Eg held pusten og tel
og så gjer eg det

Alt er svart og kaldt
men eg lever, rører
armane og beina
så går eg under
med hovudet

Det skjer det skjer
eg kan eg kan».

Slik ber me nye generasjonar fram, slik dei òg ein gong skal gjere. Dikta er skrivne med mykje yngre lesarar i tankane, men boka eignar seg svært godt for eldre. Illustrasjonane er heller ikkje typisk barnslege. Dette er ei bok for alle, og for Leseombod som les høgt for gamle på institusjon, er ho eit funn!

«Badesommar» er gitt ut på Det Norske Samlaget i 2023.

BOKSØKPODDEN

Hva med et fem minutters boktips på vei til jobb om morgenen? Leser søker bok sin podkast, «Boksøkpodden», er en serie med korte episoder der vi tipser om bøker av høy kvalitet som er lette å lese.

Programleder i «Boksøkpodden» Anders Reff.

«Boksøkpodden» består av fem minutter lange episoder med utvalgte boktips fra Boksøk, og flere av bøkene har Leser søker bok vært med på å støtte og utvikle. Podkasten finner du på de aller fleste podkastplattformene – inkludert Spotify og Apple.

«Boksøkpodden» er en lett tilgjengelig podkast som du kan høre på vei til jobb, eller generelt når du er på farta. Episodene er korte og konsentrerte, og alle er bygd opp på samme måte og veldig konkret: Hva handler boka om, hva gjør den bra og hva gjør den lett å lese? Du får også høre en smakebit fra boka, lest av en av rådgiverne i Leser søker bok.

Podkasten er godt egnet for deg som formidler i skole og bibliotek. Jobber du med personer som har utfordringer med lesing, vil du få

gode tips til bøker du kan bruke. Episodene presenterer bøker for både barn, unge og voksne, i ulike sjangre.

«Boksøkpodden» er en podkast for deg som synes lesing er vanskelig, og ønsker et boktips, men også for deg som ikke har særlig utfordringer med lesingen. Bøkene vi tipser om er nemlig knallgode – uavhengig av leseferdighet.

Nye episoder av Boksøkpodden kommer i april, 2024.

FØLG OSS PÅ SOSIALE MEDIER!

Hold deg oppdatert på hva vi driver med via Facebook eller Instagram. Vi legger ut boktips, nettsaker, intervjuer, invitasjoner til spennende arrangementer – og mye annet!

facebook.com/lesersokerbok

[@lesersokerbok](https://www.instagram.com/lesersokerbok)

OM LESER SØKER BOK

Målet til Leser søker bok er et reelt, kulturelt demokrati. Alle, uansett leseferdighet, skal få tilgang på gode litterære leseopplevelser. Mennesker har ulike leseevne, derfor trenger vi bøker som er tilpasset ulike lesere.

En av tre voksne strever med å få med seg innholdet i vanlig tekst. Det er et problem for den enkelte, og en stor utfordring for samfunnet. Leser søker bok jobber for at det skal finnes flere bøker for alle lesere, og at bøkene skal være lette å få tak i. Hvert år støtter vi om lag 10 til 12 bøker som er tilrettelagt for ulike målgrupper. Foreningen samarbeider med forfattere, tegneserieskapere, illustratører og forlag. Vi har støtteordninger for dem som ønsker å lage og gi ut bøker tilpasset mennesker med ulike leseevne. Vi samarbeider med folke- og fengselsbibliotek over hele landet og over tusen Leseombud. Leseombud er frivillige som leser høyt for andre. Sammen jobber vi for at bøkene skal finne veien til de riktige leserne.

OM BOKSØK

I Boksøk finner du bøker som passer for deg. Det er mange grunner til at bøker kan være tunge å lese.

Boksøk er en kvalitetssikret søketjeneste med bøker som på ulike måter passer for alle som leser i motvind. Her finner du bøker for barn, ungdom og voksne, både skjønnlitteratur, faktabøker og tegneserier. Leser søker bok leser og vurderer det meste som blir gitt ut på det norske bokmarkedet. De bøkene som fyller kriteriene våre for hva som egner seg for lesere med ulike leseutfordringer, får plass i Boksøk.

Boksok.no

Leser søker bok

Flere bøker finner du i Boksøk

Illustrasjonen på forsiden er hentet fra «Men hvem er du?», skrevet og illustrert av Martin Ernstsens. Boka er gitt ut av Gyldendal Forlag i 2023, med støtte fra Leser søker bok.

Leser søker bok

www.lesersokerbok.no

www.boksok.no